TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
GAZİANTEP İLİ
2020 YILI SONUÇ RAPORU

2020 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

GAZİANTEP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

GAZİANTEP İLİ 2020 YILI SONUÇ RAPORU

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ ..... **ii**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **iii**

KISALTMALAR ..... **iv**

YÖNETİCİ ÖZETİ **1**

GİRİŞ **3**

BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER **5**

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 5

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ 5

1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI 7

1.3.1. Açık İş İlanları 7

1.3.2. İşe Yerleştirmeler 8

1.3.3. Kayıtlı İşsiz 10

1.3.4. Aktif İşgücü Programları 11

1.3.5. Pasif İşgücü Programları 13

İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ **18**

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **18**

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 20

2.2. AÇIK İŞLER 31

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 39

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ 43

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SONUÇ VE DEĞERLENDİRME **47**

EKLER **50**

4.1. 2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU 50

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri 5
Tablo 2: 2020 Yılı Aralık Ayı SGK İşyeri İstatistikleri 6
Tablo 3: 2020 Yılı Aralık ayı SGK Sigortalı İstatistikleri 6
Tablo 4: 2020 yılında Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler 8
Tablo 5: 2020 yılında İşe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları 11
Tablo 7: 2020 Yılı İşbaşı Eğitim Programları (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek) 12
Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları 13
Tablo 9: 2020 Yılı Mesleki Eğitim Kursları (Kursiyer Sayısına Göre İlk 10 Meslek) 13
Tablo 10: 2020 Yılında Aylar İtibariyle KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları 16
Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı 20
Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 28
Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı 31
Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları 36
Tablo 18: Mesleklere Göre Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Sırası 37
Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler 38
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları 39
Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 41
Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 44
Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi 45
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi 45
Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler 46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları 7
Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları 9
Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları 10
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları 17
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 21
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%) 22
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı 23
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%) 23
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı 24
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı 25
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%) 26
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%) 27
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı 28
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri 29
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 33
Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı 34
Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı 40
Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 42

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2020 yılı Korona virüs salgını nedeniyle tüm Dünya için sıra dışı bir yıl olarak tarihteki yerini aldı. Tarihte çok nadir gözlenen ve ikiz şok olarak adlandırılan hem arz hem de talep şokunun aynı anda gerçekleşmesi, dünya genelinde ekonomiler ve istihdam piyasalarında çok büyük hasarlara neden oldu. İşgücü talebi; belirsizlikler ve üretimde yaşanan düşüş nedeniyle bu dönemde azalırken eş zamanlı olarak işgücü arzında da çeşitli nedenlerle azalma gözlendi.

Ülkemizde işgücü piyasasının arz tarafına ait veriler İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise İŞKUR'un idari kayıtları ile işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Gaziantep İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 1.728 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 161.935 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 138.959 çalışan erkeklerden, 22.977 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Gaziantep ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,1 olup, Gaziantep ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,8 ile Bilgi ve iletişim sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 1.048 kişilik açık iş mevcuttur. Gaziantep ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 22,3 düzeyindedir.

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Örgü Makinası Operatörü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Beden İşçisi (Genel) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada "Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması" yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 14,6'sı bir yıl sonrası için istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 17,1 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,0 iken bu oran Gaziantep ilinde yüzde 1,0 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması Gaziantep İli 2020 Yılı Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

2020 yılı tüm Dünya'da Korona virüs salgınının yaşandığı ve ekonomilerin çok büyük bir sınavdan geçtiği bir yıl olmuştur. Uluslararası Çalışma Örgütünün (ILO) 25 Ocak 2021 tarihinde yayınladığı "ILO Gözlem: COVID-19 ve Çalışma Yaşamı, 7. Baskı" raporunda; işgücü piyasalarının 2020 yılında büyük kayba uğradığı vurgulanmıştır. Rapora göre 2020 yılında küresel çalışma süresinin yüzde 8,8'i kaybedildi. Bu kayıp, 2009 küresel mali krizinde yaşanan kaybın yaklaşık dört katıdır. Kayıp çalışma sürelerinin, istihdamı devam edenlerin çalışma sürelerinin azaltılması ya da 114 milyon kişi düzeyine ulaşan ve tarihte daha önce görülmemiş istihdam kaybı nedeniyle yaşandığı raporda vurgulanmıştır. Ayrıca, istihdam kayıplarının yüzde 71'i (81 milyon kişi), işsizlikten ziyade işgücü dışında kalmaktan kaynaklandı; yani, insanlar belki de küresel salgın kapsamında kısıtlamalar nedeniyle çalışamadıkları için işgücü piyasasından ayrıldılar, ya da iş aramayı tümden bıraktılar. Yalnızca işsizlik oranlarına bakmanın, COVID-19'un işgücü piyasası üzerindeki etkilerini gerçekte olduğundan çok daha küçük gösterdiği ILO'nun raporunda vurgulanmaktadır. Ülkemiz özelinde baktığımızda da benzer bir süreç gözlenmiş ve 2020 yılında işgücüne katılım ve istihdam azalmıştır. Özellikle Nisan ve Mayıs dönemlerinde istihdamda olanların ortalama çalışma sürelerinde ciddi azalmalar gözlenmiştir. Küresel çapta yaşanan tüm sıkıntılara rağmen ülkemiz 2020 yılını pozitif büyüme oranı ile yüzde 1,8 oranında büyüyerek kapatmıştır.

İşgücü Piyasası Araştırması Gaziantep İli 2020 Yılı Sonuç Raporu; Gaziantep işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek beklentilerini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis

etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun amaçlarını oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2020 yılı için Gaziantep ilinde 9 Ekim-6 Kasım 2020 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Gaziantep ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Anketi istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise, iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının özellikleri hakkında bilgi veren (arz yönüyle) temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında 1. ve 2. düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayınlanmaktadır.

Tablo 1: 2019 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri

TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	1.878	949	929
İşgücü (Bin Kişi)	891	233	659
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	756	196	560
İşsiz (Bin Kişi)	136	37	99
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	986	716	270
İşgücüne katılma oranı (%)	47,5	24,5	70,9
İstihdam oranı (%)	40,2	20,7	60,3
İşsizlik oranı (%)	15,2	15,7	15

Gaziantep ilini de içine alan 2. Düzey Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre Bölgemizde nüfus 1.878.000 kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 47,5 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2019 yılında bölgemizde yüzde 15,2 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4a sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Aralık Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	12.473	12.473
2-3 Kişi	10.122	24.160
4-6 Kişi	5.608	26.481
7-9 Kişi	2.132	16.643
10-19 Kişi	2.426	32.534
20-29 Kişi	882	21.008
30-49 Kişi	678	25.470
50-99 Kişi	419	29.053
100-249 Kişi	303	46.846
250-499 Kişi	108	36.782
500-749 Kişi	44	26.795
750-999 Kişi	12	10.569
1000+ Kişi	17	26.163
Toplam	**35.224**	**334.977**

Ülkemizde 4a zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre incelendiğinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin oldukça yoğun olduğu gözlenmiştir. Benzer durum 81 ilimizde gözlenmektedir.

Gaziantep ilinde Aralık dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4a sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 334.977 seviyesindedir. 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı ise yüzde 86,1 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 484 iken bu işyerlerinde toplam 147.155 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2020 Yılı Aralık ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	**35.224**
Kamu	465
Özel	34.759
Sigortalı Sayısı	**334.977**
Kamu	32.707
Özel	302.270
Erkek	267.635
Kadın	67.342
Ortalama Aylık Kazanç	**₺ 4.242,4**
Kamu	₺ 5.028,9
Özel	₺ 4.154,9
Erkek	₺ 4.234,2
Kadın	₺ 4.279,3

Gaziantep ilinde 2020 Aralık ayı itibariyle bildirimi yapılmış 4a zorunlu sigortalı sayısı toplam 334.977 kişi iken kadın sigortalı sayısı ise 67.342 düzeyindedir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4a zorunlu sigortalı oranı yüzde 9,8 iken özel sektörün payı yüzde 90,2 seviyesindedir. 4a zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 4.242 TL'dir. 2020 Aralık ayı itibariyle Erkek sigortalıların ortalama kazancı ilimizde kadınların kazancından düşüktür.

1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir. Ayrıca 2020 yılında oldukça önem kazanan kısa çalışma ödeneği verilerine ve Korona salgınının etkilerini hafifletmek için devreye alınan nakdi ücret desteği verilerine de bu bölümde yer verilmiştir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık iş; işverenlerin ihityaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları

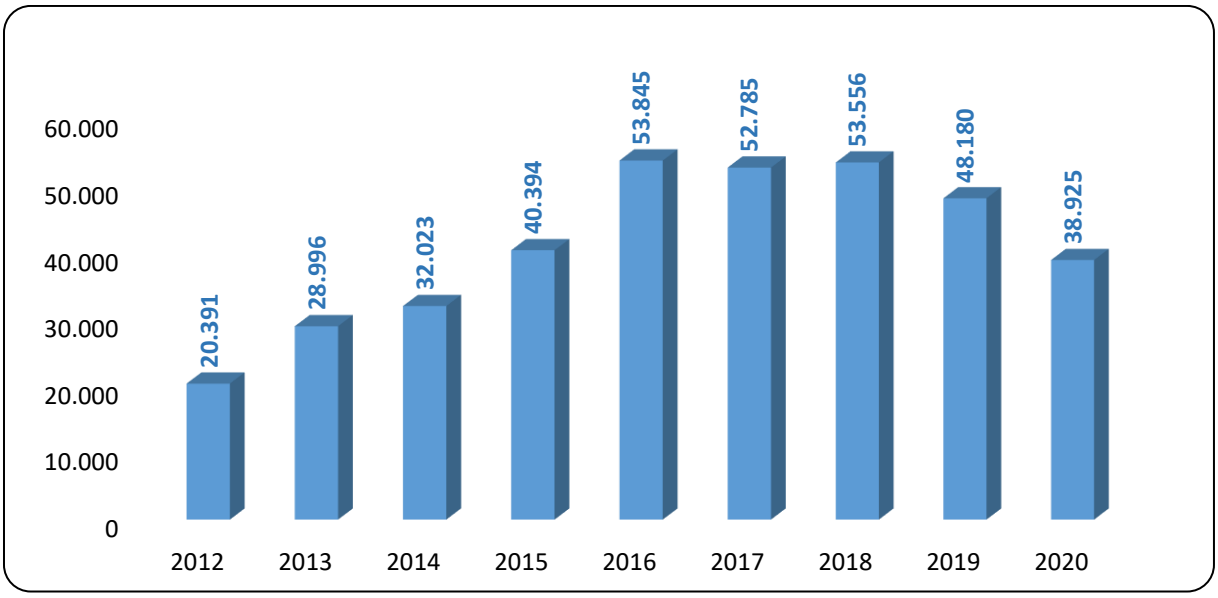

Tablo 4: 2020 yılında Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	8.272
Beden İşçisi (Genel)	6.746
Beden İşçisi (İnşaat)	2.362
Paketleme İşçisi	1.178
Konfeksiyon İşçisi	1.059
İmal İşçisi	810
Satış Danışmanı / Uzmanı	749
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	733
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	625
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	560

Gaziantep ilinde 2020 yılında 38.925 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) açık iş ile 8.272 mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 21,3 seviyesindedir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde arttırmıştır. 2020 yılında ise salgının işgücü piyasası üzerindeki olumsuz etkileri genel olarak Kurum istatistiklerinde de gözlenmiştir. Şekil 2'de yıllar itibariyle Kurumun işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülebilmektedir.

Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları

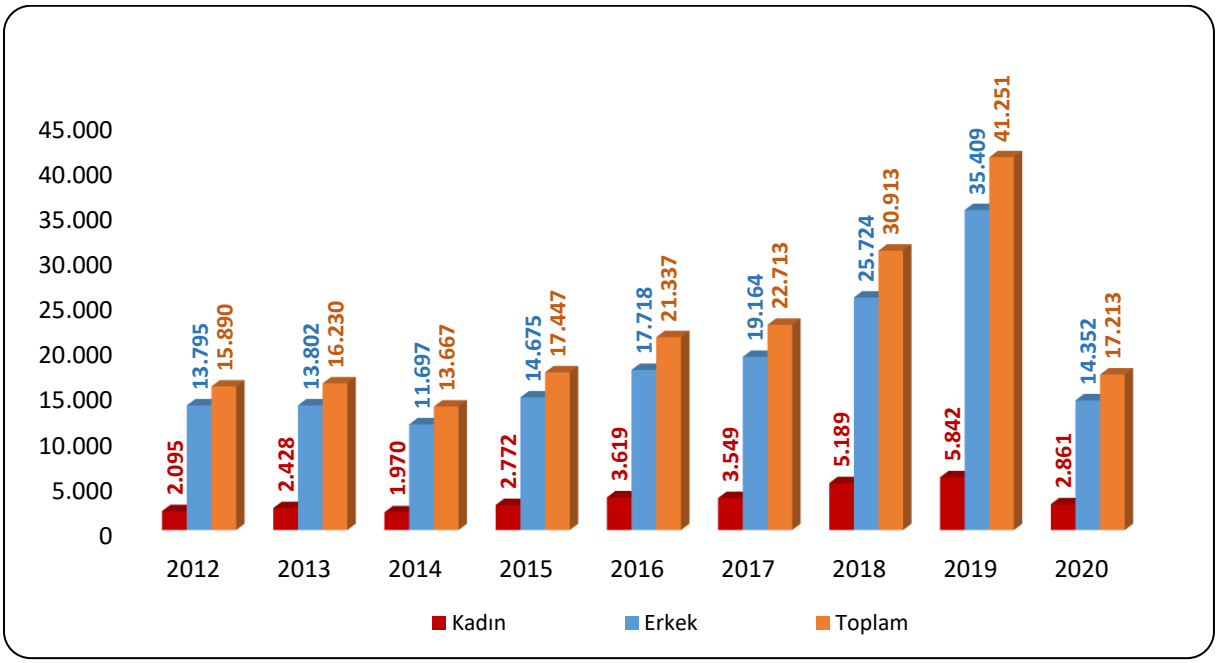

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır. İlimizde 2020 yılında 17.213 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 16,6 seviyesindedir.

Tablo 5: 2020 yılında İşe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	6.442
Beden İşçisi (Genel)	2.027
Satış Danışmanı / Uzmanı	590
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	515
Konfeksiyon İşçisi	419
İmal İşçisi	360
Paketleme İşçisi	359
Çikolata İmal İşçisi	266
Diğer Sağlık Personeli	241
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	203

Gaziantep ilinde 6.442 kişilik işe yerleştirmeyle Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 37,4 paya sahiptir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmektedir. 2020 yılında ilimizde erkeklerin en çok Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) ve Beden İşçisi (Genel)

mesleklerinde işe yerleştirildiği, kadınların ise en çok Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

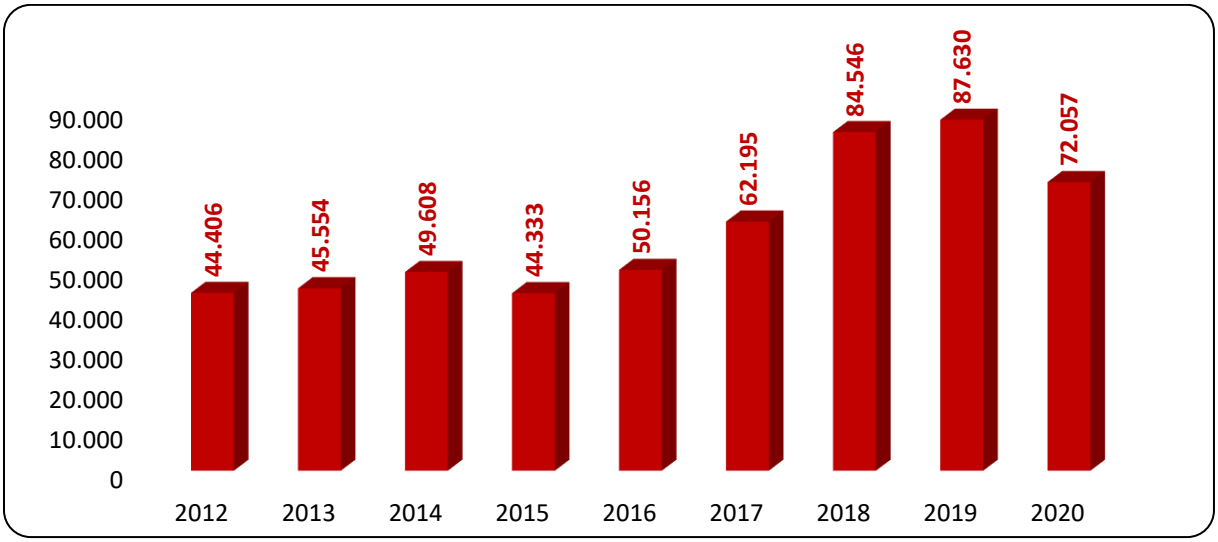

2020 yılı sonunda Gaziantep ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 72.057 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 38,4; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 43,1 seviyesindedir.

Gaziantep ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu mesleklerin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Gaziantep ilinde Kuruma kayıtlı 11.170 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 15,5 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Temizlik Görevlisi ve Paketleme İşçisi meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, istihdamın korunmasını ve artırılmasını sağlamak amacıyla aktif işgücü piyasası programları düzenlemektedir. Kurum bu programlar ile işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta; işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	607	220	387
2013	1.619	551	1.068
2014	1.939	618	1.321
2015	4.800	1.437	3.363
2016	5.825	1.640	4.185
2017	7.848	2.447	5.401
2018	7.613	2.656	4.957
2019	10.943	3.148	7.795
2020	10.036	2.999	7.037

2020 yılında kovid salgınına rağmen ilimizde 1.859 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş olup toplam 10.036 kişi programlara katılmıştır. Toplam katılımcıların içinde kadınların payı yüzde 29,9 iken erkeklerin payı ise yüzde 70,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2020 Yılı İşbaşı Eğitim Programları (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	İEP Yararlanıcı Sayısı
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	783
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	686
Reyon Görevlisi	475
Paketleme İşçisi	451
Konfeksiyon İşçisi	370
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	365
Akrilik İplik Üretim İşçisi	335
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	281
Hasta Danışmanı	264
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	251

2020 yılında açılan ve Gaziantep ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar) ve Reyon Görevlisi mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.4.2. Mesleki Eğitim Kursları

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların da yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Türkiye genelinde 2020 yılında kursiyerlerin yüzde 68,8'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	4.653	2.023	2.630
2013	1.519	692	827
2014	1.683	1.197	486
2015	3.593	2.660	933
2016	2.537	1.844	693
2017	2.138	1.651	487
2018	3.602	3.104	498
2019	2.899	2.104	795
2020	833	595	238

Gaziantep ilinde 2020 yılında ise düzenlenen 40 mesleki eğitim kursuna 833 kursiyer katılmıştır. Geçtiğimiz yıl ilimizde açılmış olan mesleki eğitim kurslarına 595 kadın kursiyer katılmışken, erkek kursiyerlerin sayısı ise 238 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9: 2020 Yılı Mesleki Eğitim Kursları (Kursiyer Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	MEK Kursiyer Sayısı
Bakır İşleme Ve Süslemecisi	99
Sedefkar	94
Paketleme İşçisi (Gıda)	66
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	56
Folklorik Bebek Yapımcısı	50
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	50
Antep Fıstığı Yetiştiricisi	45
Reyon Görevlisi	31
Çağrı Merkezi Elemanı	30
Zeytin Yetiştiricisi	28

2020 yılında açılan ve en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Bakır İşleme Ve Süslemecisi ve Sedefkar mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.5. Pasif İşgücü Programları

2020 yılı Korona virüs salgınının işgücü piyasasına olumsuz etkilerini en aza indirebilmek için İşsizlik Ödeneğinin yanı sıra Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği gibi Pasif İşgücü Piyasası Programlarının oldukça etkin kullanıldığı bir yıl olmuştur.

Geçtiğimiz yıl pasif programlara ilişkin yapılan bazı düzenlemeler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- 2020 yılı Mart ayında ülkemizde ilk virüs vakaların gözlenmesini takiben Korona Virüs kaynaklı Kısa Çalışma Ödeneği başvuruları alınmaya başlanmıştır.
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası kanununun geçici 23. Maddesi ile Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanmak için gerekli olan şartlar esnetilmiştir.
- 16 Nisan 2020 tarihinde, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici 25 inci madde ile yeni korona virüs (Covid-19) gerekçeli kısa çalışma başvuruları için kısa çalışma ödeneğinin işverenlerin beyanları doğrultusunda ödenmesi, uygunluk tespitinin Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına bağlı iş müfettişlerince daha sonra yapılması kararlaştırılmıştır.
- 7244 sayılı Kanununun ile; 4857 sayılı Kanuna geçici 10'uncu madde ile fesih kısıtı getirilmiş, 4447 sayılı Kanuna geçici 24'üncü madde ile ücretsiz izin imkanı ve günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği uygulamaya konulmuştur (2021 yılı için bu tutar 47,70 TL'ye yükseltilmiştir).
- Kanunun verdiği yetki ile Cumhurbaşkanımız tarafından ödenekten yararlanma süresi salgının olumsuz etkilerinin devam ettiği sürece uzatılmıştır.
- 2020 yılında Haziran ayı itibariyle normalleşme sürecinin başlamasını takiben; 28 Temmuz 2020 tarihli 7252 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanuna geçici 26'ncı madde eklenmiştir. Düzenleme ile 1 Temmuz 2020 tarihinden önce Kısa Çalışma Ödeneğine veya Nakdi Ücret Desteğine başvuran özel sektör işyerlerinde çalışanların normal çalışma düzenine geçmesi halinde, normalleşme desteği uygulamaya konulmuştur.
- 2020 Kasım ayından itibaren tekrar etkisini arttıran salgın nedeniyle Aralık ayı itibariyle E-devlet üzerinden yeni Kısa Çalışma talepleri alınmıştır.

Korona virüsün olumsuz etkileri tüm sektörlerde gözlenmiş olup, ülke genelinde özellikle konaklama ve yiyecek hizmetleri, kültür sanat eğlence ve spor faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri ve eğitim gibi sektörler en fazla etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

1.3.5.1. Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle, geçici olarak işyerinin bir bölümünde veya tamamında; haftalık çalışma sürelerinin önemli ölçüde azaltılması (En az 1/3 oranında) veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilir. İşini kaybetme riski yaşayanların istihdamda kalmasını

hedefleyen Kısa Çalışma Ödeneği, hizmet akdi devam etmekle birlikte çalışma süresi azalan işçilere gelir desteği sağlayarak istihdamın korunması ve işsizliğin artmasının önüne geçilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca Firmaların işgücü maliyetleri azaltılmakta ve istihdamın devamının sağlanması ile gelecekteki muhtemel işe alım maliyetlerinin (tekrar işe alma, eğitim ve iş uyumu) de önüne geçilmektedir.

19 Mart 2020 tarihinde İŞKUR Yönetim Kurulunca "dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebep" kapsamında kısa çalışma uygulamasının başlatılması kararı alınmıştır. Yıl içerisinde yapılan düzenlemeler ile korona virüs kaynaklı başvurularda değerlendirme ve hak ediş şartlarında iyileştirmeler yapılmış, yararlanma süresi uzatılmıştır.

Korona virüsün işgücü piyasası üzerindeki etkileriyle mücadele kapsamında yapılan yasal düzenleme ile 17.04.2020 tarihinde nakdi ücret desteği uygulaması başlatılmıştır.

Nakdi Ücret Desteği kapsamında olanlar;

- 17.04.2020 tarihinde iş sözleşmesi bulunmakla birlikte işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler;
- 15.3.2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işsizlerdir.
- Ayrıca; 1.1.2019-17.4.2020 aralığında hizmet akdi sona erenler (4857 sayılı Kanunun 25/(II) numaralı bendinde belirtilen sebepler dışında) ile özel sektör işyerlerinde 2019/Ocak ila 2020/Nisan dönemlerinde en az çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilenlerden 1.12.2020 tarihinden itibaren işe başlatılıp ücretsiz izne ayrılanlar bakımından da Nakdi Ücret Desteğine ilişkin esaslar geçerlidir.

Nakdi Ücret Destek tutarı, 2020 yılında günlük 39,24 TL iken 2021 yılında 47,70 TL'ye yükseltilmiştir. Destek, fesih yasağı devam ettiği süre boyunca sağlanmaktadır. Aynı zamanda Nakdi ücret desteği kapsamındaki kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmaktadırlar.

2020 yılında Gaziantep ilinde toplam 13.557 kişi kısa çalışma ödeneğinden, 12.628 kişi ise Nakdi Ücret Desteğinden yararlanmıştır.

Tablo 10: 2020 Yılında Aylar İtibariyle KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları

Aylar	KÇÖ	NÜD
Ocak	29	-
Şubat	14	-
Mart	116	-
Nisan	61.559	21.409
Mayıs	56.516	28.515
Haziran	38.988	24.476
Temmuz	20.316	15.406
Ağustos	14.357	14.459
Eylül	11.688	13.123
Ekim	10.186	11.704
Kasım	9.230	12.448
Aralık	13.557	12.628

1.3.5.2. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

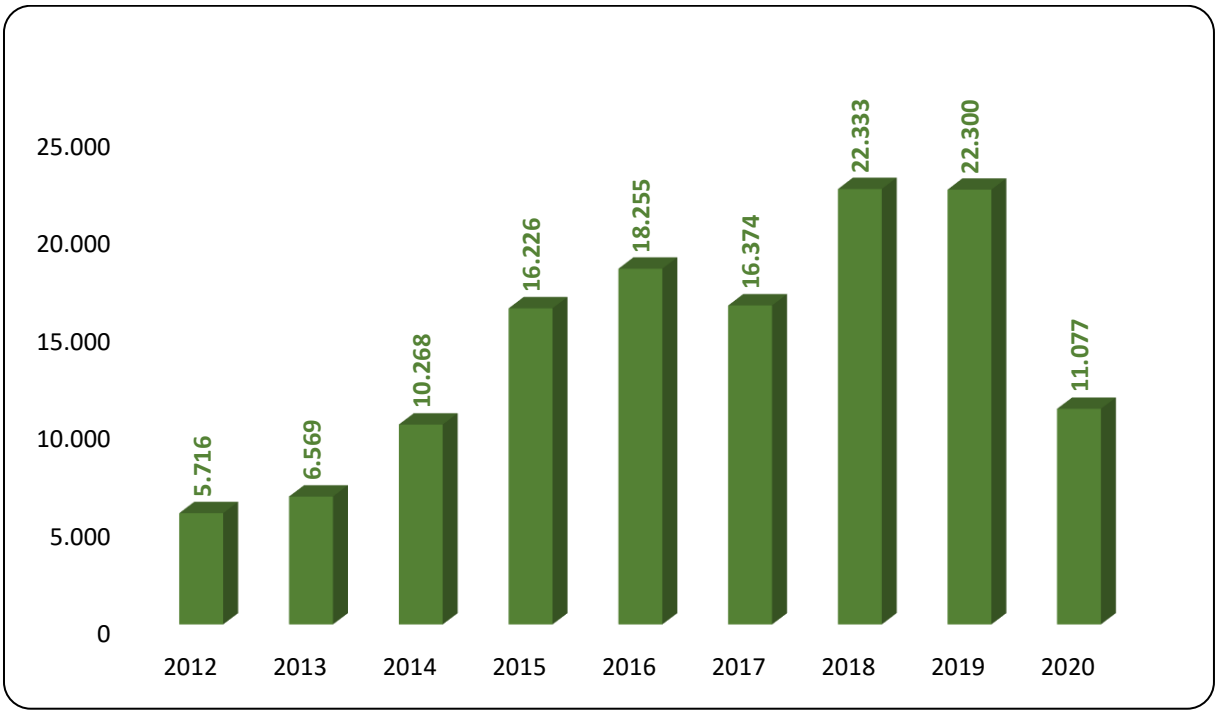

Gaziantep ilinde 2020 yılında 11.077 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 50,3 oranında azalış göstermiştir. Korona virüs salgınının etkin olduğu dönemde uygulanmakta olan fesih kısıtı bu düşüşte etkili olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir.

- Belirli meslektelerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek önemli bir kaynaktır.

9 Ekim - 6 Kasım 2020 tarihleri arasında Türkiye genelinde 68 bin 146 işletme ile 2020 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işletmeler ile gerçekleştirilen "İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve mevcut istihdam bölümünde Gaziantep ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Gaziantep ilinde 1.728 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 161.935 çalışan tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında Gaziantep ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 11'de Gaziantep ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	694
Toptan ve perakende ticaret	304
İnşaat	222
Ulaştırma ve depolama	121
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	90
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57
Eğitim	53
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33
Diğer hizmet faaliyetleri	28
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	10
Gayrimenkul faaliyetleri	9
Madencilik ve taş ocakçılığı	7
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5
Finans ve sigorta faaliyetleri	5
Bilgi ve iletişim	3
Genel Toplam	**1.728**

Gaziantep ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Gaziantep ilindeki çalışma kapsamına giren işletmeler içerisinde İmalat sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 40,2 seviyesindedir. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa;

Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 32,9 seviyesindedir. Gaziantep ilinde ilk sırada yer alan İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,4 iken Gaziantep ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 17,6 düzeyindedir. Gaziantep ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin içinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 70,6 seviyesindedir.

Araştırmaya dahil olan en az sayıda işletme ise Bilgi ve iletişim ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Gaziantep ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

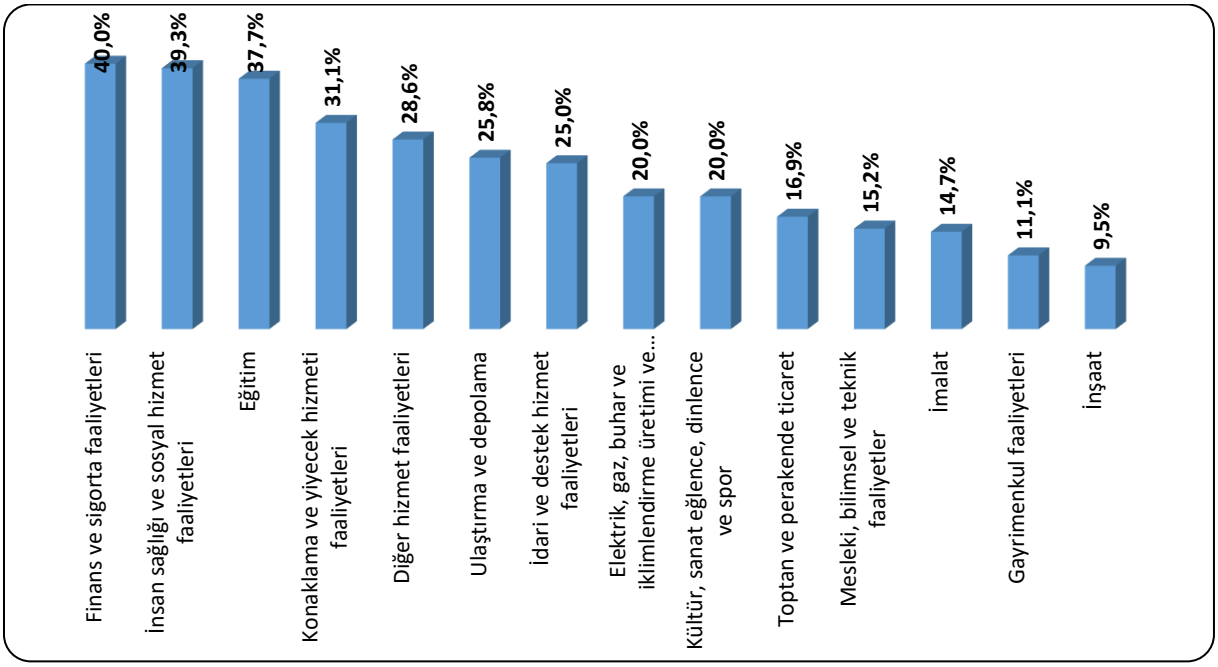

Gaziantep ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin içinde part-time çalışanı olan işletmelerin oranı yüzde 40 seviyesindedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki

işletmelerin içerisinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 39,3 oranındadır. Üçüncü sırada ise yüzde 37,7 ile Eğitim yer almaktadır.

Türkiye genelinde Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 63,6'sında part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

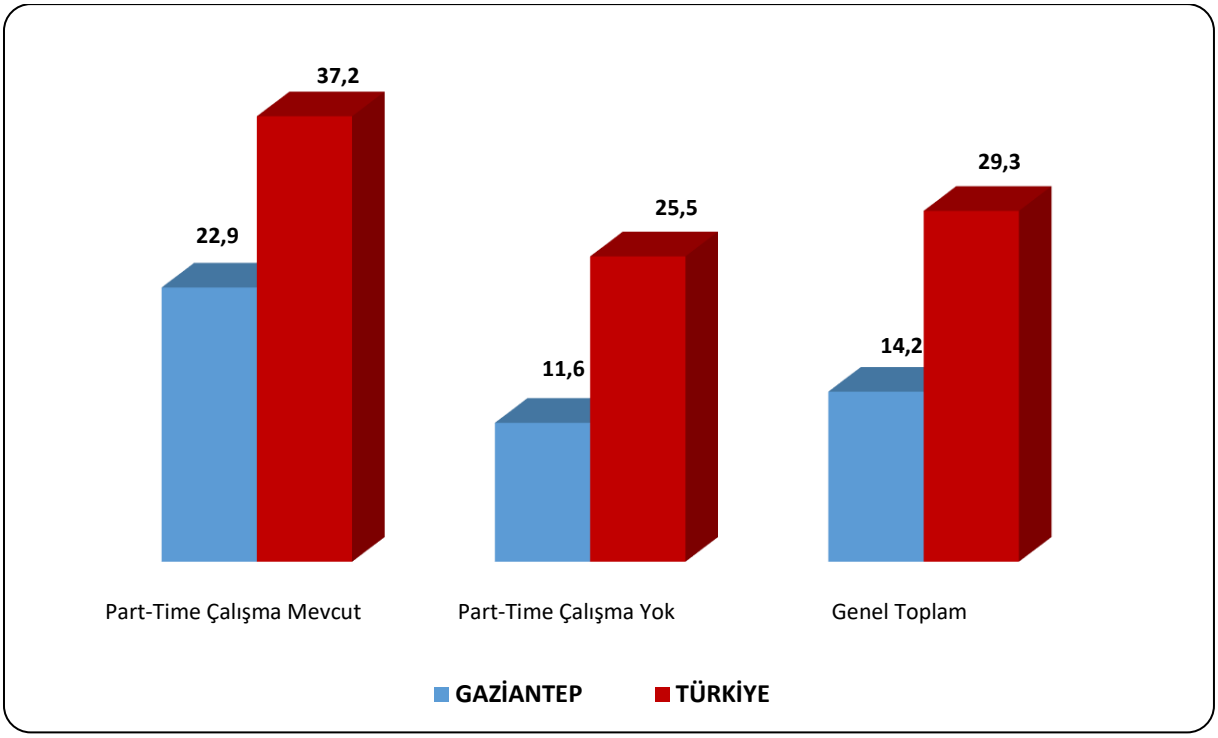

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,3'ünü kadınlar oluşturmaktayken Gaziantep ilinde bu oran yüzde 14,2 düzeyindedir. Gaziantep ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 11,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 22,9 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,5 iken part-time çalışanı olan işletmelerde ise kadın çalışan oranı yüzde 37,2'dir. Hem ülke genelinde hem de ilimizde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı

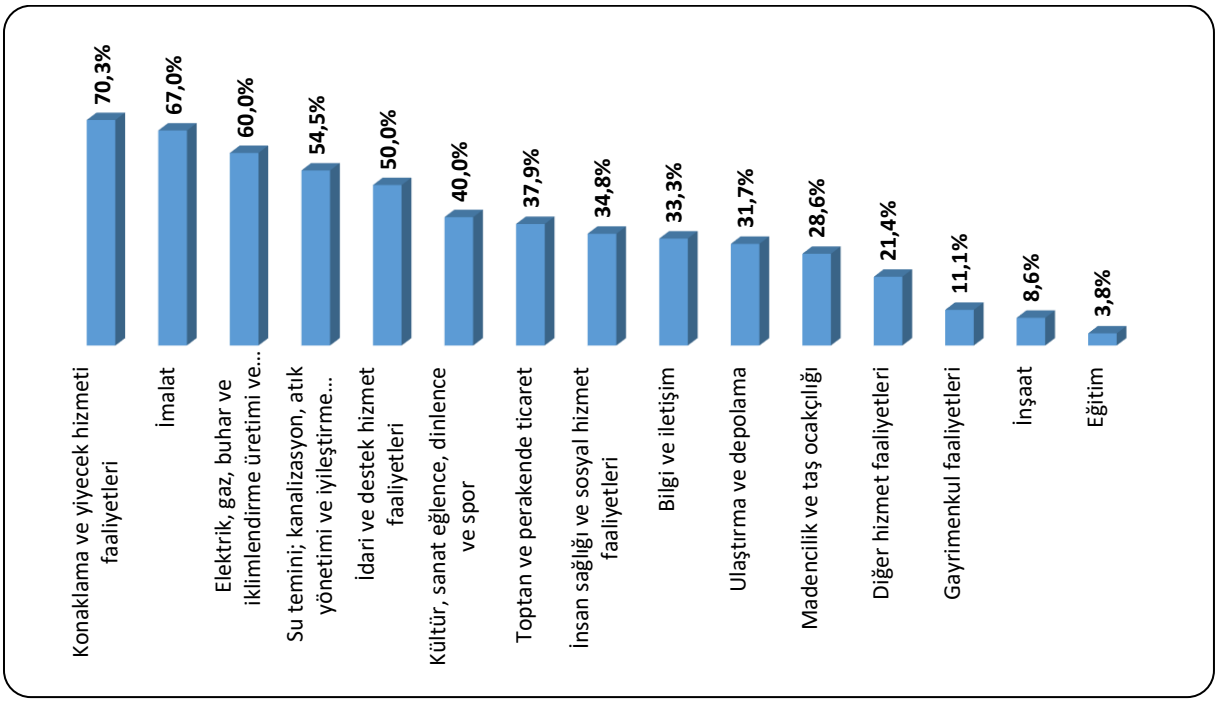

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmeler içinde vardiyalı çalışma yapılan işletmelerin payı yüzde 44,9 seviyesinde iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 35,6 seviyesindedir. Gaziantep ilinde vardiyalı çalışmanın nispeten daha etkin uygulandığı sektörler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İmalat, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleridir. Bu sektörlerdeki işyerinin çoğu vardiyalı çalışma yapmaktadır. Eğitim sektörü ise yüzde 3,8 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

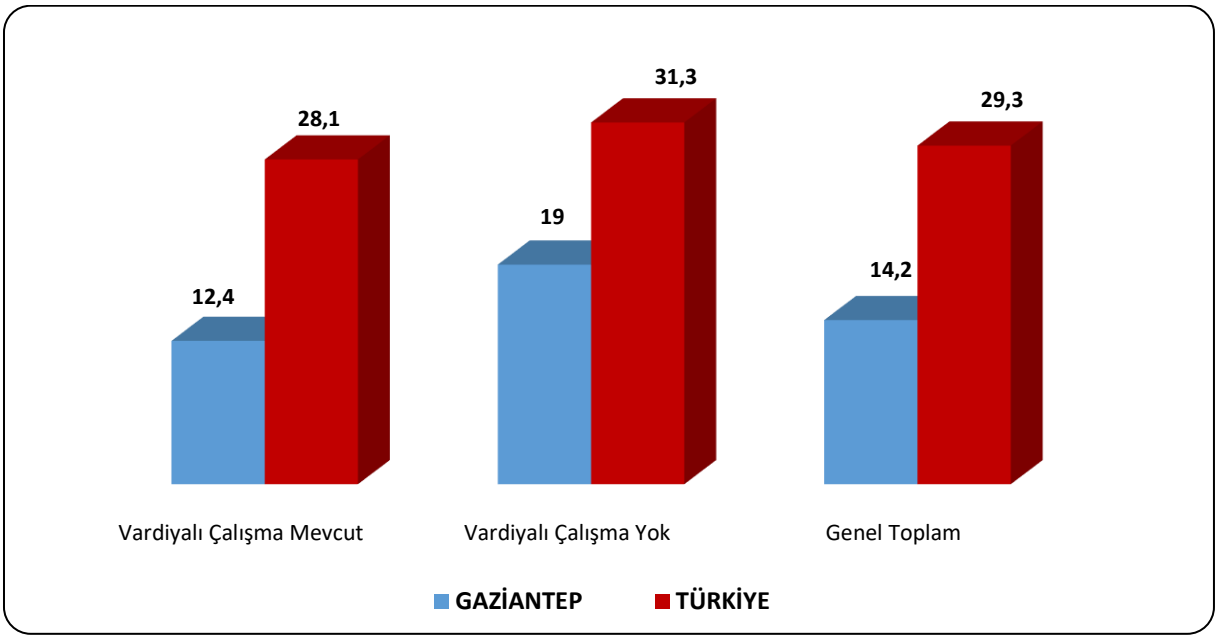

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklenen bir durumdur. Fakat bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8'de ilimiz için söz konusu eğilime benzer yönde bir durum gözlenmektedir. Gaziantep ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 12,4 iken, erkek çalışanların oranı ise yüzde 87,6 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadınların oranı yüzde 19 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 29,3 seviyesindedir. Araştırma kapsamındaki işletmeler için ilimizde kadın çalışan oranı ise yüzde 14,2 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 3,2 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı

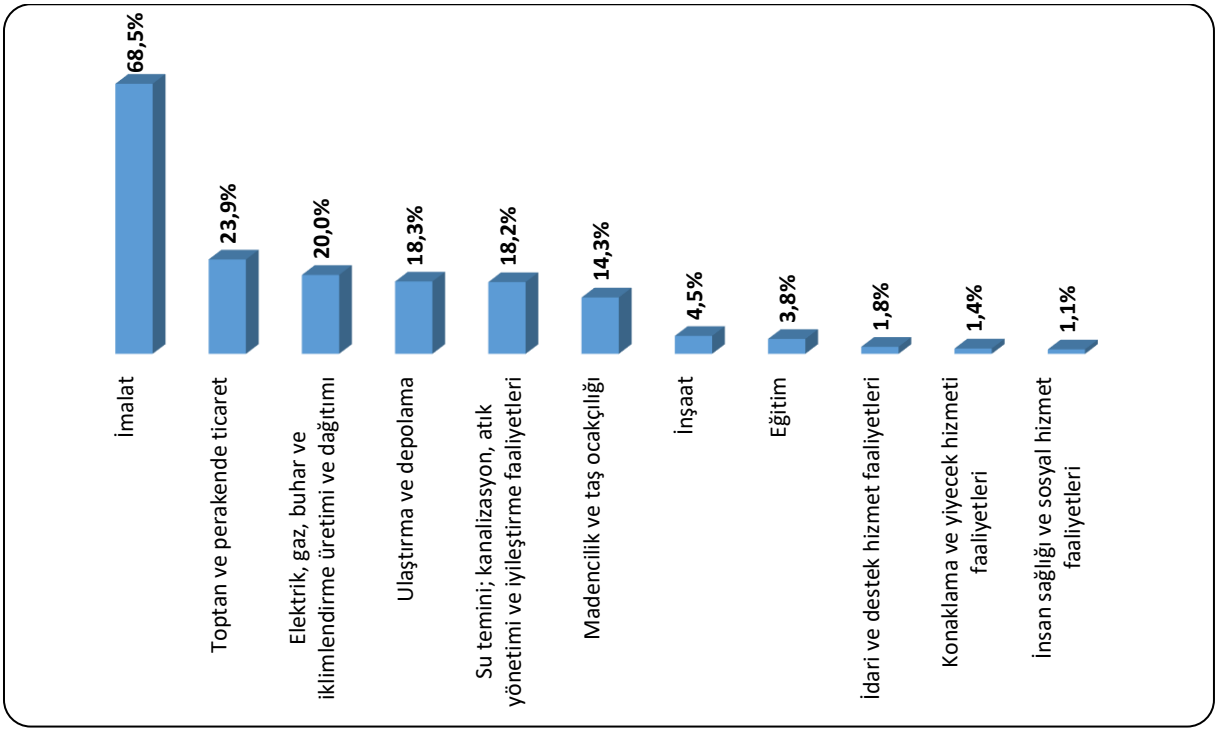

Gaziantep ilindeki işletmelerin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 34,2 düzeyindedir. İmalat sektöründe ihracat yapan işletmelerin oranı yüzde 68,5 seviyesindedir. İhracat yapan işletme oranı bakımından ikinci sırada ise Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 27,1'i ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 59,8 ile İmalat ve yüzde 36,1 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan işletme oranının yüksek olması ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Bu çalışma kapsamında işverenlere web sitesi ve E-Ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Gaziantep ilinde web sitesi olan işletmelerin oranı yüzde 69,2 ve E-Ticaret uygulamasına sahip işletmelerin oranı yüzde 16,1 seviyesindedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı

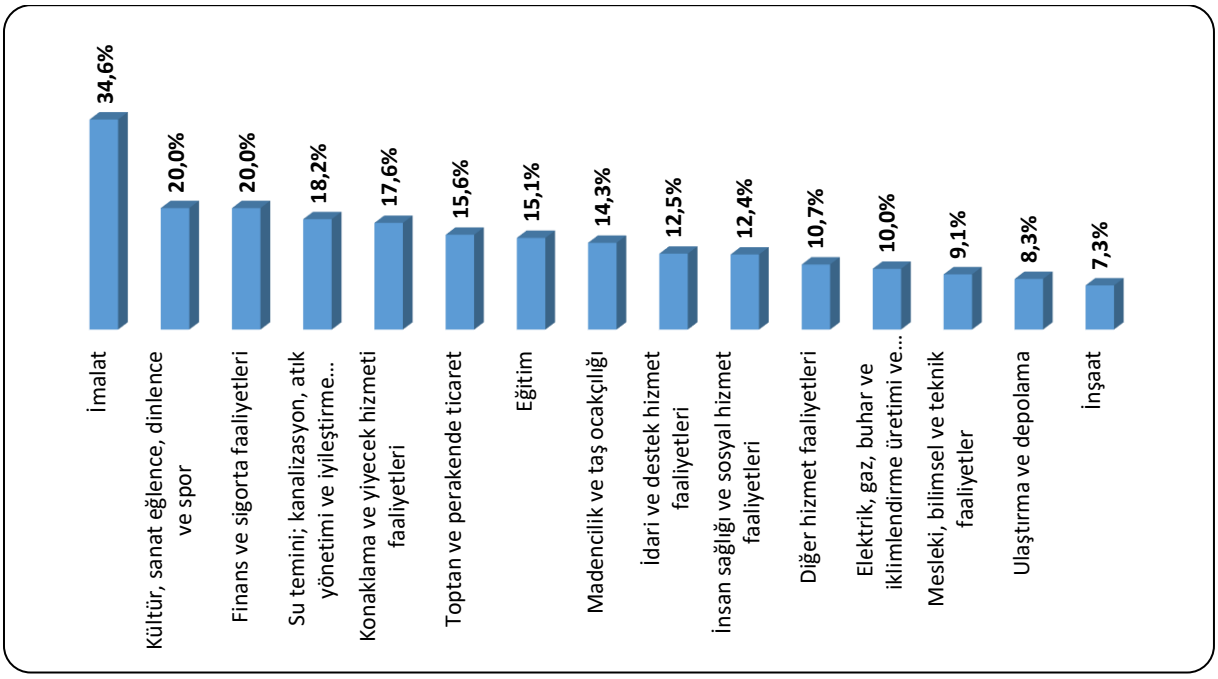

Gaziantep ilinde araştırma kapsamında yer alan sektörlerden 15 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 21,1 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 34,6 seviyesindedir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 20,0 seviyesindedir. Bu sektörleri

ise yüzde 20,0 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,4 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 30,9 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)

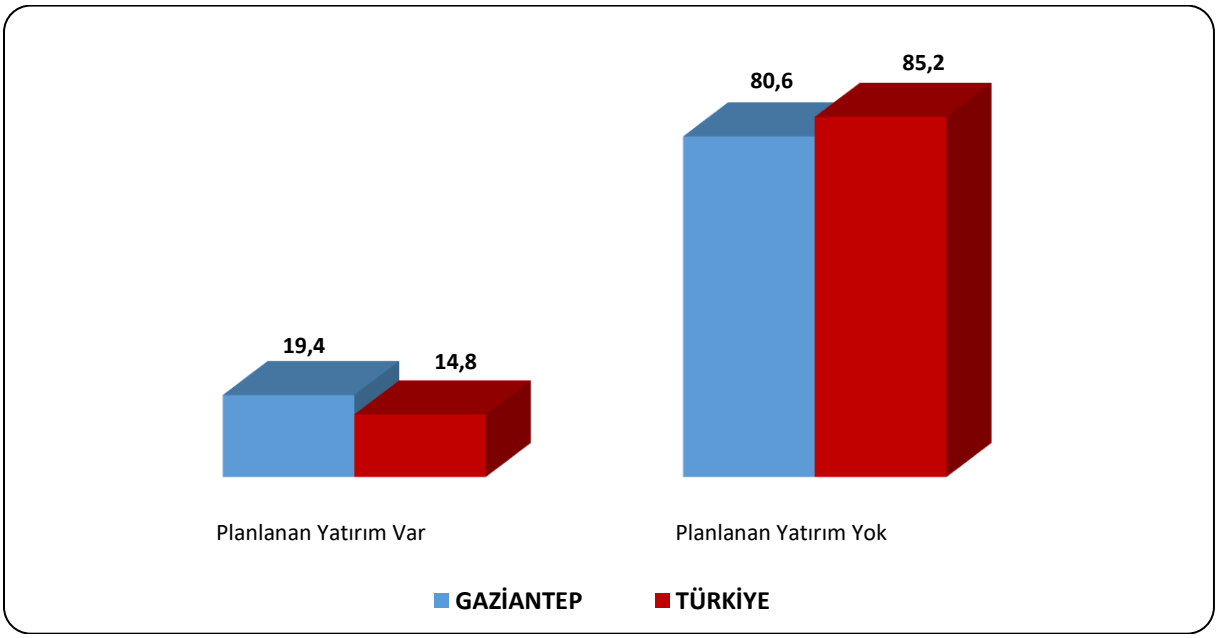

Türkiye genelinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 14,8'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Gaziantep ilinde yüzde 19,4 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)

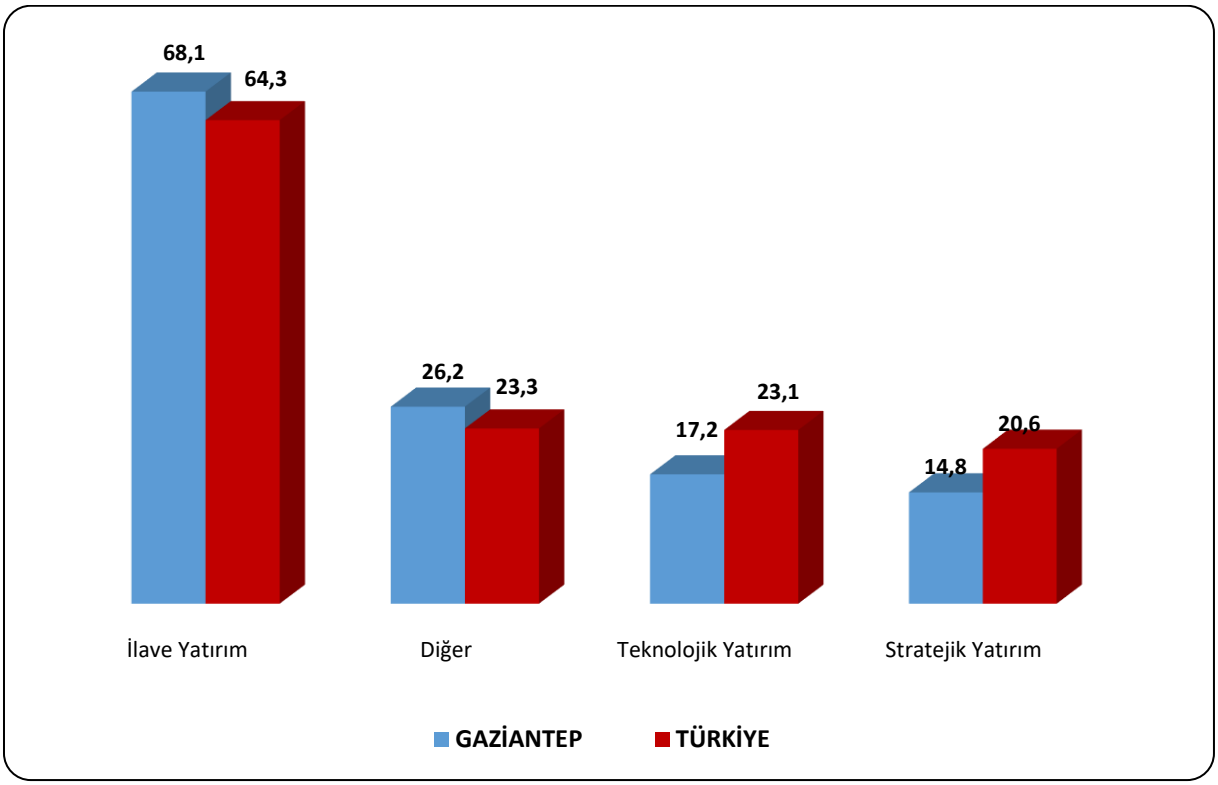

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Gaziantep ilinde 20+ çalışanı olan ve yatırım yapmayı planlayan işletmelerin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 68,1; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 17,2 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 14,8 seviyesindedir. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 64,3'ü ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 20,6'sı stratejik yatırım ve yüzde 23,3'ü ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı

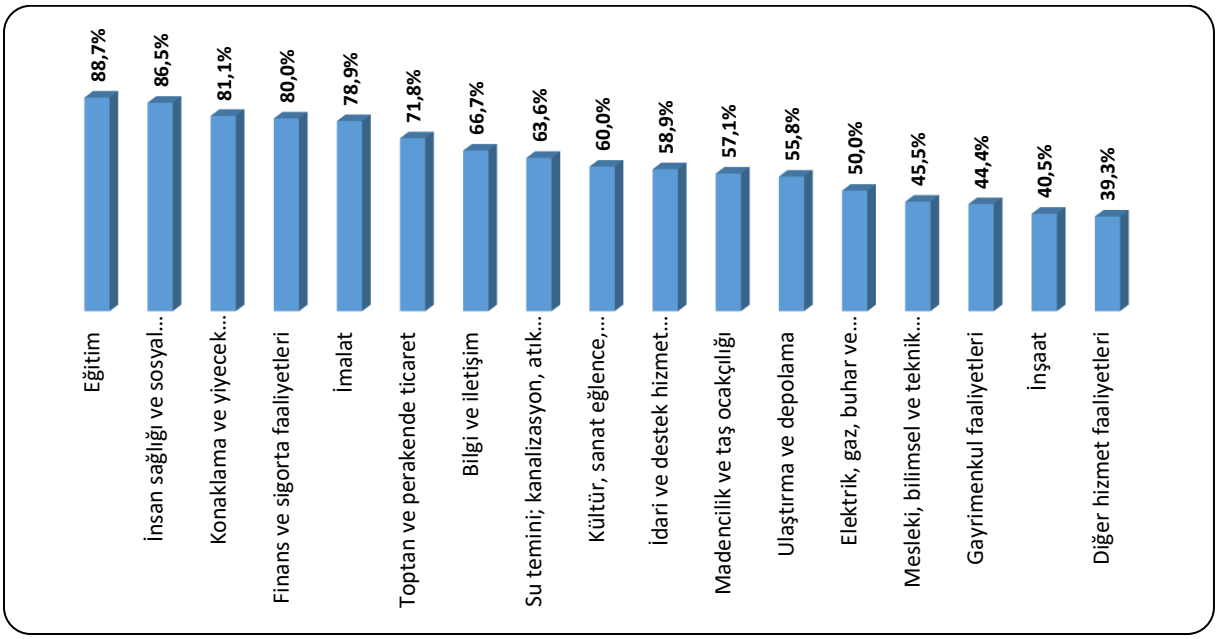

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 72,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Geçtiğimiz yıl özellikle pasif programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, ülke genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Gaziantep ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 69,3 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işletme oranı il geneli olan yüzde 69,3 seviyesinin üzerinde ve yüzde 78,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşletme Oranı
Kısa Çalışma Ödeneği	59,3%
Eleman Temini	52,7%
Nakdi Ücret Desteği	34,4%
İşbaşı Eğitim Programları	28,1%
Teşvikler	26,7%
Danışmanlık ve Yönlendirme	24,3%
Mesleki Eğitim Kursu	1,8%
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü(MEGİP)	0,8%
Çalışanların Mesleki Eğitimi	0,7%
Genel Toplam	**100,0%**

Gaziantep ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerden; Kısa Çalışma Ödeneği kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 59,3; Eleman Temini kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 52,7 ve Nakdi Ücret Desteği kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerin oranı ise 34,4 seviyesindedir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

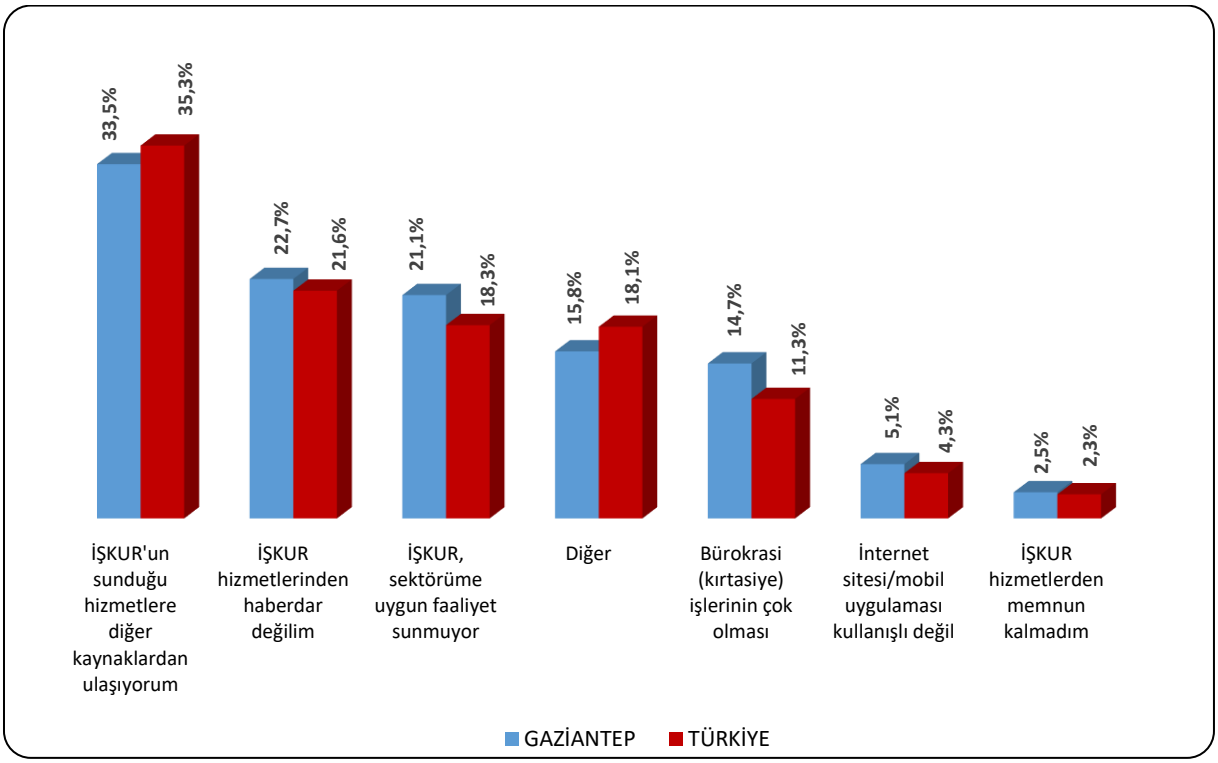

Gaziantep ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 33,5 ile "İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum", yüzde 22,7 ile "İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim " ve yüzde 21,1 ile "İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor" gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise ilk sırada yüzde 35,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Gaziantep iline göre düşük seviyede gerçekleşmiştir.

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı ve araştırma kapsamına giren sektörlerdeki işletmeler için 138.959 erkek çalışan ve 22.977 kadın çalışan olmak üzere toplam 161.935 çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	89.494	7.387	96.881
Toptan ve perakende ticaret	12.955	4.091	17.046
İnşaat	8.777	760	9.537
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3.735	4.874	8.609
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7.172	1.388	8.560
Ulaştırma ve depolama	7.445	508	7.953
Eğitim	1.765	1.896	3.661
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.469	716	3.184
Diğer hizmet faaliyetleri	1.291	523	1.814
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	963	319	1.282
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.018	148	1.167
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	722	100	822
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	436	38	474
Madencilik ve taş ocakçılığı	352	21	373
Gayrimenkul faaliyetleri	171	78	248
Finans ve sigorta faaliyetleri	113	107	220
Bilgi ve iletişim	81	23	104
Genel Toplam	**138.959**	**22.977**	**161.935**

Sektörlere göre dağılımda ise; Gaziantep ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörleridir. Toplam çalışanların içinde bu üç sektörde çalışanların oranı yüzde 76,2 düzeyindedir.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde İmalat sektöründe çalışanların payı yüzde 32,2 seviyesindedir. Gaziantep ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 56,6 düzeyindedir.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler; açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, işverenlerin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşveren Oranı
İmalat	1.684	1,7%	27,9%
Toptan ve perakende ticaret	212	1,2%	14,6%
İnşaat	88	0,9%	5,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	65	0,7%	14,6%
Ulaştırma ve depolama	30	0,4%	8,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19	0,6%	12,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18	0,2%	8,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10	2,1%	18,2%
Eğitim	8	0,2%	7,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0,3%	9,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,2%	7,1%
Bilgi ve iletişim	3	2,8%	33,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0,2%	10,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0,4%	11,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,5%	20,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0,1%	20,0%
Genel Toplam	**2.149**	**1,3%**	**17,6%**

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 304 işletmede 2.149 açık iş tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. Gaziantep

ilinde araştırma döneminde toplam 2.149 kişilik açık işin 1.684 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu bir diğer sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Gaziantep ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Gaziantep ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Gaziantep ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,8 ile Bilgi ve iletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık işi bulunan işletmelerin oranı yüzde 17,6 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 15,9 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

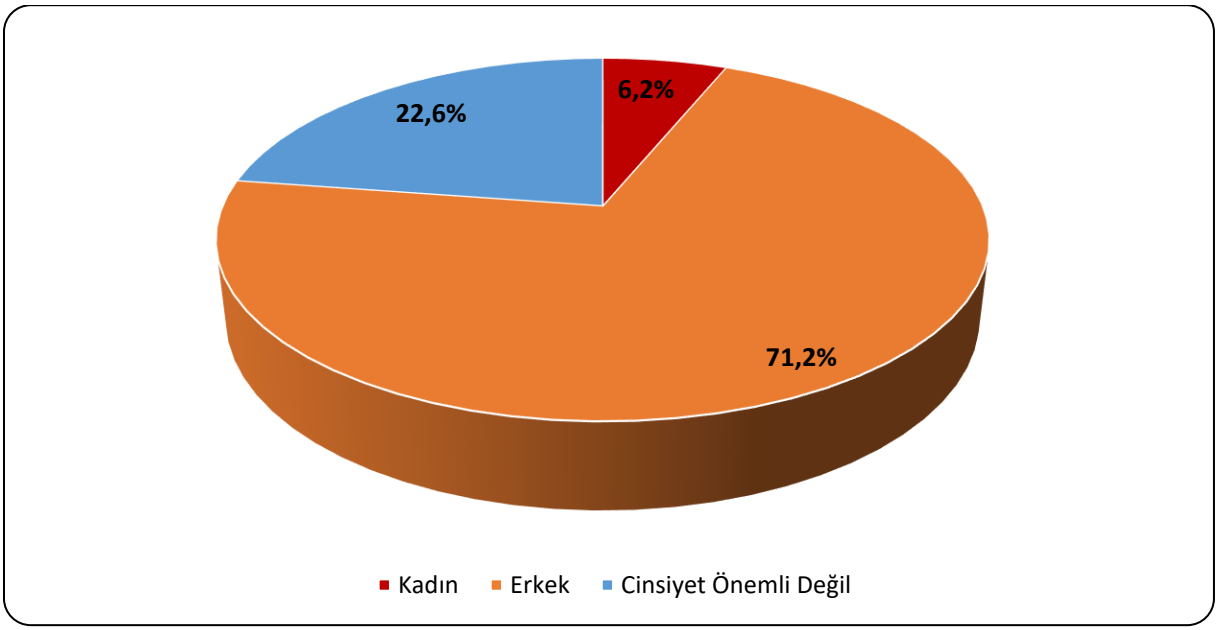

Şekil 15 üzerinde Gaziantep ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Gaziantep ilinde işverenlerin cinsiyetin önemli olmadığını belirttikleri açık işlerin oranı yüzde 22,6 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 7,3 iken; Gaziantep ilinde yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 32,4'ünde işverenler açık işlerinde erkek tercih

edeceklerini belirtmiştir. Gaziantep ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilenlerin oranı yüzde 71,2 seviyesindedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların oranı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

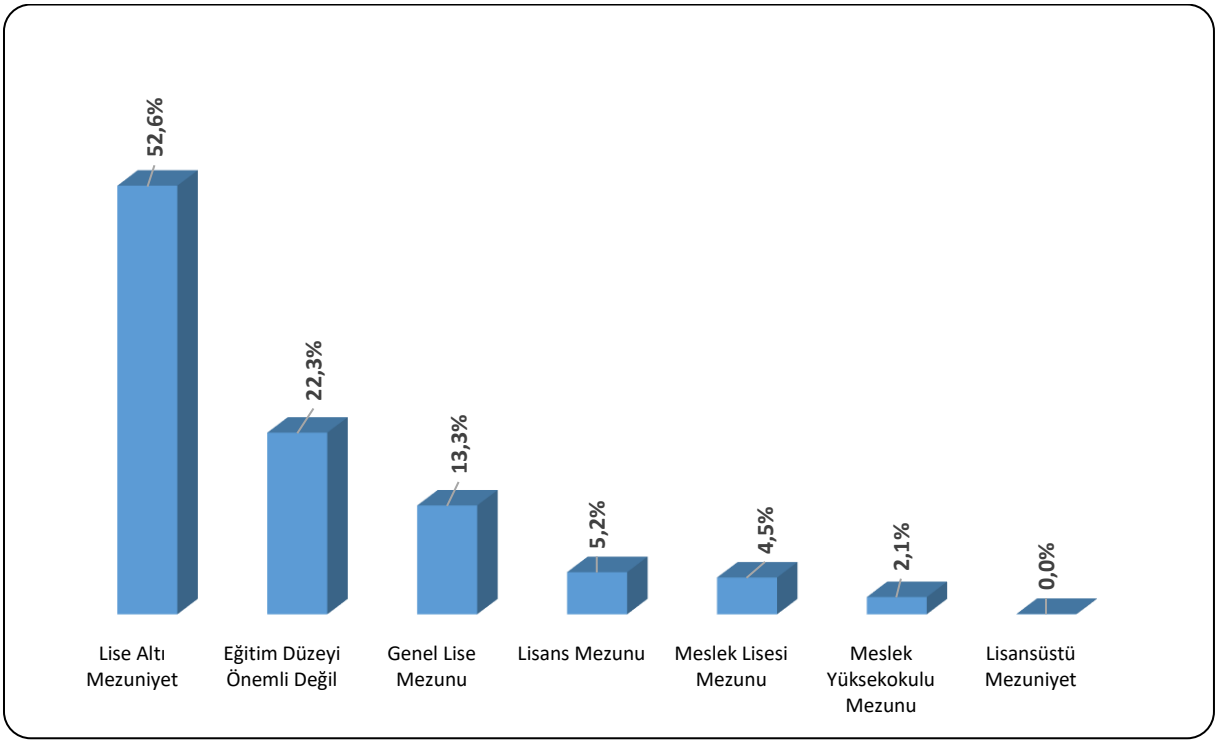

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Gaziantep ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari düzeyde Lise Altı Mezuniyet olarak talep edilen açık işlerin oranı yüzde 52,6 düzeyindedir. Eğitim Düzeyi Önemli Değil talep edilen açık işlerin payı ise yüzde 22,3 seviyesindedir.

Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı

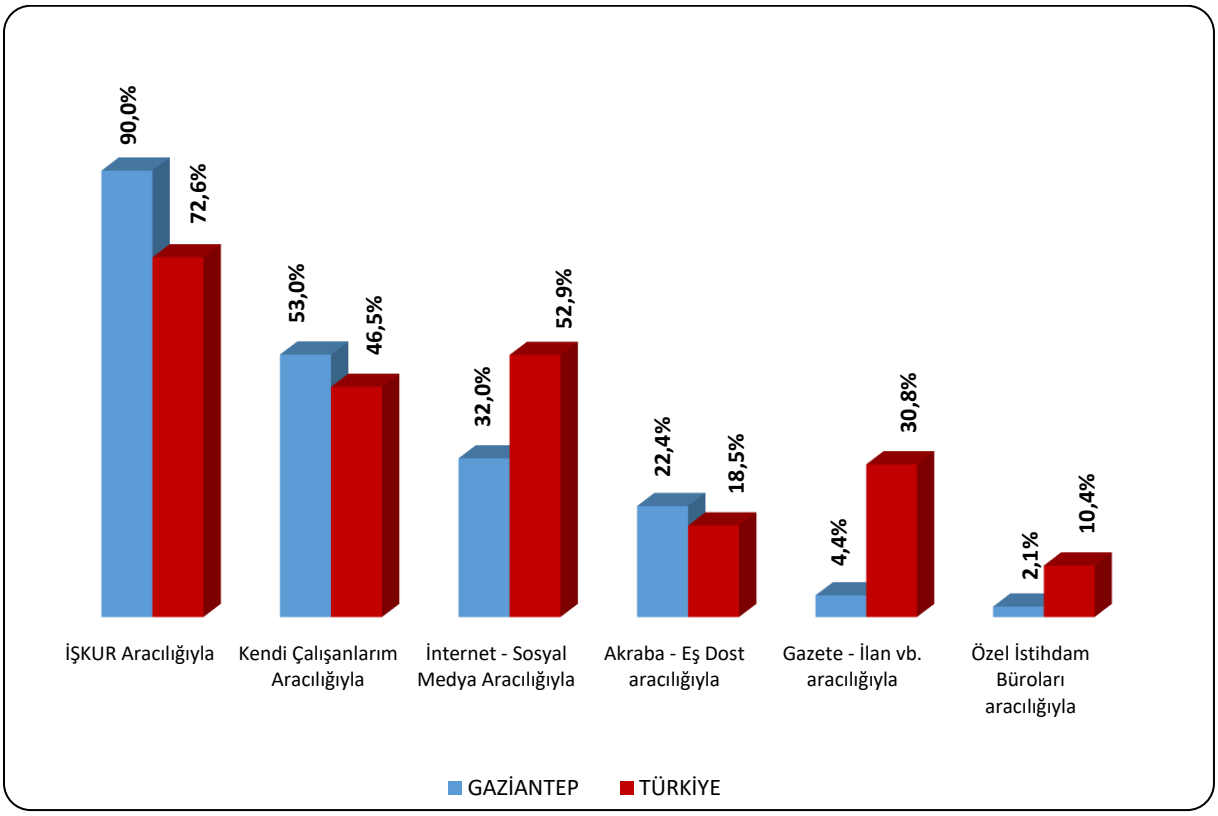

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve doğru iş arayanla doğru işi en etkin biçimde için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 17 üzerinde Gaziantep ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 90,0 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 72,6 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep ilinde ikinci sırada yüzde 53,0 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla açık işler aranmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 32,0 ile İnternet - Sosyal Medya Aracılığıyla mevcut açık işler aranmaktadır.

Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1
İş Tecrübesi	2
Takım Çalışması	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	6
Analitik Düşünebilme	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8
Bilgisayar Kullanımı	9
Yabancı Dil	10

Gaziantep ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla İş Tecrübesi ile Takım Çalışması becerileri takip etmektedir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslekler	Açık İş
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.048
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	511
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	225
Hizmet ve Satış Elemanları	101
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	101
Profesyonel Meslek Mensupları	97
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61
Yöneticiler	6

Gaziantep ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 48,8 seviyesindedir. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslekler	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	18,3%	2,9%	37,4%	97,8%	56,9%	0,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	28,9%	1,8%	21,1%	91,3%	44,5%	2,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	13,9%	10,8%	10,8%	99,1%	45,7%	8,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,5%	7,3%	66,7%	70,8%	74,0%	4,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	16,7%	5,0%	26,7%	90,0%	33,3%	1,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	57,0%	4,0%	24,0%	51,0%	76,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	29,0%	14,0%	54,0%	44,0%	43,0%	4,0%
Yöneticiler	33,3%	33,3%	83,3%	33,3%	0,0%	16,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; Gaziantep ilinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 18: Mesleklere Göre Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslekler	Analitik Düşünebilme	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Paketleme İşçisi	5		1		6	3	4	2		7
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	1	6	7	3	5	8	2	4		9
Konfeksiyon İşçisi	8	9	7	5	4	6	2	1		3
Makarna Paketleme İşçisi			1		3	5		4		2
Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü						1		3		2
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah			5		6	1	4	3		2
Akrilik İplik Üretim İşçisi					2	4	3	5		1
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü			4			3	5	1		2
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)			4			1		3		2
Tekstüre İplik Üretim Makinesi Operatörü			3		4			1		2

Tablo 18 üzerinde Gaziantep ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Paketleme İşçisi mesleğinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır. Akrilik İplik Üretim İşçisi mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada aranmaktadır. Akrilik İplik Üretim İşçisimesleği için ilk sırada Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe, Makarna Paketleme İşçisi mesleği için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmaktadır.

Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Konfeksiyon İşçisi	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah
Diğer Hemşireler	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Ayakkabı İmalatçısı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü	Konfeksiyon İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi
Perde İmal İşçisi	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Ebe-Hemşire	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)
Beyaz Eşya Ürünleri Satış Elemanı	Paketleme İşçisi	Koparmacı (İplik)	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü
Düz Örme Giyim Modelisti	Akrilik İplik Üretim İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Akrilik İplik Üretim İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Tekstüre İplik Üretim Makinesi Operatörü	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Paketleme İşçisi
Hemşire	Makarna Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Tekstüre İplik Üretim Makinesi Operatörü
Sekreter	Forklift Operatörü	Satış Danışmanı / Uzmanı Yardımcısı	Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü
Yer Hostesi	Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü	Reyon Görevlisi	Makarna Paketleme İşçisi

Gaziantep ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Konfeksiyon İşçisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise Konfeksiyon İşçisi mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Gaziantep ili işgücü piyasasının talep kısmını ve yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölüm meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 11.459 işletmenin (20+ istihdamlı) çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde ise 20+ istihdamlı 197 işletme son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 12,9'u son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Gaziantep ilinde ise bu oran yüzde 11,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	902
Toptan ve perakende ticaret	201
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	124
İnşaat	107
Ulaştırma ve depolama	85
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	7
Eğitim	6
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Genel Toplam	**1.463**

Gaziantep ilinde 1.463 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde İmalat sektörünün payı yüzde 61,7 seviyesindedir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ile İnsan sağlığı ve

sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ilk sıralarda yer alan diğer sektörlerdir.

Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

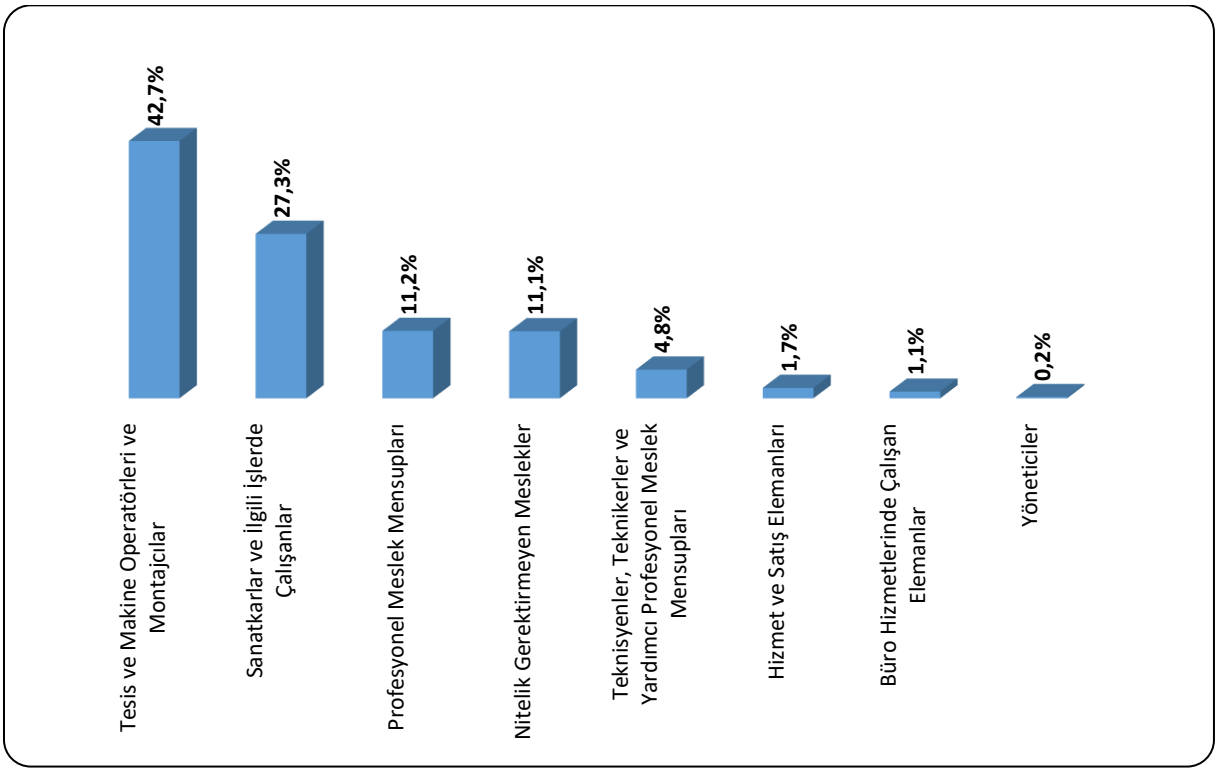

Gaziantep ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 624 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 42,7 seviyesindedir.

Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 32,0 seviyesindedir.

Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Örgü Makinası Operatörü	122
Beden İşçisi (Genel)	119
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	82
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	71
Konfeksiyon İşçisi	50
Diğer Hemşireler	50
Koparmacı (İplik)	40
Tel Verici-Tekstil	39
Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü	35
Şoför (Yolcu Taşıma)	34

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 122 kişi ile Örgü Makinası Operatörü mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 119 kişi ile Beden İşçisi (Genel) ve 82 kişi ile Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah meslekleri gelmektedir. Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, Konfeksiyon İşçisi, Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü gibi mesleklerin hem son bir yıl içinde temininde güçlük çekilmesi hemde aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

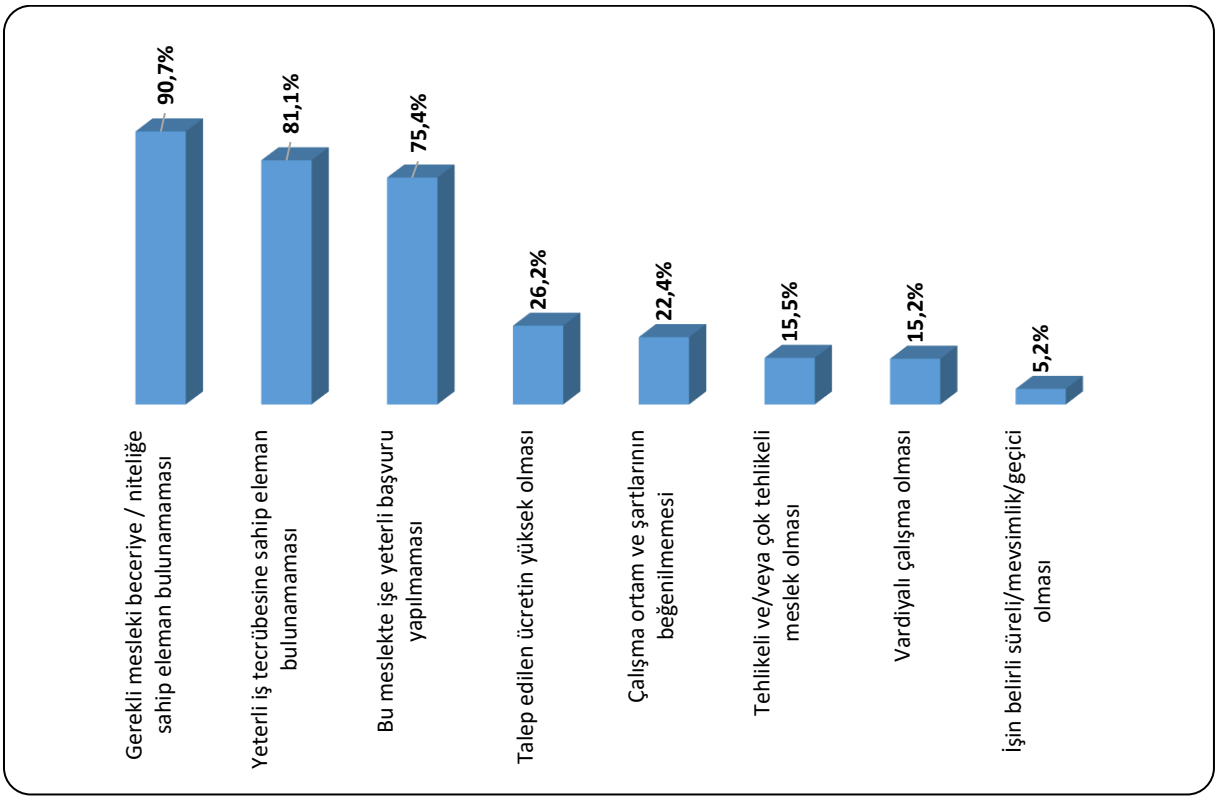

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlenmektedir.

Bu bölümde Gaziantep ilinde 2020 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "31 Ekim 2021 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 14,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde istihdamın artacağını düşünen işletmelerin oranı 17,1 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 2,0 ve Gaziantep ilinde ise yüzde 1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İmalat	22,8%	0,4%	15,0%	61,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	54,5%	45,5%
İnşaat	10,0%	2,3%	14,5%	73,2%
Toptan ve perakende ticaret	13,6%	1,0%	18,6%	66,8%
Ulaştırma ve depolama	15,8%	0,0%	15,8%	68,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,3%	2,7%	10,8%	66,2%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	55,6%	44,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,1%	3,0%	33,3%	51,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,1%	0,0%	14,3%	69,6%
Eğitim	9,4%	0,0%	26,4%	64,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16,9%	2,2%	18,0%	62,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	7,1%	3,6%	28,6%	60,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%
Genel Toplam	**17,1%**	**1,0%**	**16,9%**	**65,0%**

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı Bilgi ve iletişim sektöründe en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Sektörler	Genelleştirilmiş Net İstihdam Değişimi	Genelleştirilmiş NIDO
Bilgi ve iletişim	5	4,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	150	4,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	341	4,0%
Toptan ve perakende ticaret	494	2,9%
İmalat	2.287	2,4%
Ulaştırma ve depolama	177	2,2%
İnşaat	195	2,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	127	1,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11	1,0%
Eğitim	27	0,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	-98	-5,4%
Genel Toplam	**3.721**	**2,3%**

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde bir yıl sonrası için (31 Ekim 2021) istihdamın yüzde 2,0 artacağı beklenmekte olup Gaziantep ilinde ise bu oran yüzde 2,3 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 2.287 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 4,9 ile Bilgi ve iletişim sektöründe beklenmektedir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.266
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	737
Hizmet ve Satış Elemanları	719
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	719
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	231
Profesyonel Meslek Mensupları	96
Yöneticiler	9
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-55
Genel Toplam	**3.721**

Gaziantep ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 1.266 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. 31 Ekim 2021 tarihine kadar en fazla istihdam azalışı beklenen meslek grubu ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur.

Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Büro Memuru (Personel)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Acil Tıp Uzmanı
Güvenlik Görevlisi	Diğer Muhasebeciler
Konfeksiyon İşçisi	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Basınçlı Dökümhane İşçisi (Seramik)
Ayakkabı İmalatçısı	Diğer Teknik Hizmet Personeli
Satış Danışmanı / Uzmanı Yardımcısı	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Temizlik Görevlisi	Kamyon Şoförü
Garson (Servis Elemanı)	Sınıf Öğretmeni
Tekstüre İplik Üretim Makinesi Operatörü	Eğitim Danışmanı

Gaziantep ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleridir. Büro Memuru (Personel) mesleği ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslek olarak sıralanmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Gaziantep İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2020 yılında Gaziantep ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda son bir yıl içinde temininde güçlük çekilen mesleklerde, işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibariyle TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2019 TÜİK verilerine göre TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 15,2 düzeyindedir.

Gaziantep ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 85,8 iken kadınların payı ise yüzde 14,2 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Kadın istihdamı sektörler arasında farklılık göstermektedir. Gaziantep ilinde Kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle

birlikte bu gösterge de Gaziantep ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Gaziantep ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2020 yılında Gaziantep ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 1.899 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 10.869 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin ve istihdam edilebilirliklerinin arttığı söylenebilir.

Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp özellikle işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörleridir.

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 304 işletmede 2.149 açık iş tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2.149 kişilik açık işin 1.684 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer bir sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık iş bulanan işletme oranı yüzde 17,6 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 15,9 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işletmelerin içinde; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine "Lise Altı Mezuniyet" cevabı veren işletmelerin oranı Gaziantep ilinde yüzde 52,6 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, İşverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla "Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması" nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 14,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 17,1 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 2,0 iken Gaziantep ilinde yüzde 1,0 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, ürün ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının yeni taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EKLER

4.1. 2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU

İŞKUR

2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanununu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :……

İşyerinin Yasal Unvanı :……

1

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5.İşyerinizin web sitesi var mı?		
1.6.E-ticaret uygulamanız var mı?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz, Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3) İşyerinizde toplam kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

4) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihinizi belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşinizde Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * a)Bilgisayar kullanımı b)Analitik Düşünebilme c)İletişim ve ifade yeteneği d)İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü e)Sorun çözme ve inisiyatif alabilme f) Takım çalışması g)Yabancı Dil h)Yeterli mesleki / teknik bilgi i) İş tecrübesi j) Fiziki ve bedensel yeterlilik			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** a) Akraba - Eş Dost b) Gazete - İlan, vb. c) İnternet - Sosyal Medya d) İŞKUR e) Kendi çalışanlarım aracılığıyla f) Özel İstihdam Büroları		
					1.	2.	3.	1.	2.	3.

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1, **EN FAZLA** 3 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (31 EKİM 2021 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra(31 Ekim 2021 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra(31 Ekim 2021 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra(31 Ekim 2021 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra(31 Ekim 2021 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 3. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 4. İşin belirli süreli/mevsimlik/geçici olması 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması 7. Vardiyalı çalışma olması 8. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması							
		1	2	3	4	5	6	7	8

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 12. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 13. Soruya geçiniz.

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini ( )
İşbaşı Eğitim Programları ( )
Nakdi Ücret Desteği ( )
Mesleki Eğitim Kursu ( )
Kısa Çalışma Ödeneği ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme ( )
Teşvikler ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü (MEGİP) ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi ( )
(14. Soruya Geçiniz)

13) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İŞKUR İnternet sitesi/mobil uygulaması kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ( )
Diğer(Belirtiniz)……..

14) Kısa Çalışma Ödeneğinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 15. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 17. Soruya geçiniz.

15) COVİD-19 sürecinde İŞKUR tüm Türkiye genelinde işverenlere Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinde bulunmuştur. Süreç içerisinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ( )
Başarılı buldum. ( )
Kararsızım. ( )
Başarısız buldum. ( ) (Nedenini Belirtiniz.)
.....
.....
Çok başarısız buldum. ( ) (Nedenini Belirtiniz.)
.....
.....

16) Kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi?
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

KÇÖ sayesinde istihdam korundu. ( )
KÇÖ sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ( )
KÇÖ sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVİD-19 bulaşma riski azaldı. ( )
KÇÖ maliyetleri düşürdü. ( )

17) COVİD-19 sürecinde İş Kanunu'nun Geçici 10 uncu maddesi kapsamında işçilerinizi ücretsiz izne ayırdınız mı?

Evet ( ) 18. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 21. Soruya geçiniz.

18) Ücretsiz izne ayrılan işçilere sunulan Nakdi Ücret Desteği uygulamasından faydalandınız mı?

Evet ( ) 19. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 21. Soruya geçiniz.

19) Nakdi Ücret Desteğinden yararlanma sürecinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ( )
Başarılı buldum. ( )
Kararsızım. ( )
Başarısız buldum. ( ) (Nedenini Belirtiniz.)
.....
.....
Çok başarısız buldum. ( ) (Nedenini Belirtiniz.)
.....
.....

20) Nakdi Ücret Desteği (NÜD) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

NÜD sayesinde istihdam korundu. ( )
NÜD sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ( )
NÜD sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVİD-19 bulaşma riski azaldı. ( )
NÜD işçilik maliyetlerimizi düşürdü. ( )

21) COVİD-19 döneminde işleriniz nasıl etkilendi?

Çok arttı ( )
Arttı ( )
Değişmedi ( )
Azaldı ( )
Çok azaldı ( )

22) Esnek çalışma (Dönüşümlü, uzaktan çalışma, kısmi süreli çalışma vs.) verimliliği nasıl etkilemektedir?

Verimliliği çok azaltmaktadır. ( )
Verimliliği azaltmaktadır.( )
Verimliliğe etkisi yoktur. ( )
Verimliliği arttırmaktadır ( )
Verimliliği çok arttırmaktadır. ( )

2020 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.